

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

26.02.2025

м. Харків

№ 70/22-рк/к

**КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ
«ЗМІЇВ – СЕРВІС» ЗМІЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
РАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**
(інформація, доступ до якої обмежено)

Щодо припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

В ході здійснення Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України заходів контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення встановлено наступне.

1. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (1) КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЗМІЇВ – СЕРВІС» ЗМІЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (далі – КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС», Підприємство) є юридичною особою. Ідентифікаційний код юридичної особи: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Основним видом діяльності Підприємства є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (2) Відповідно до статуту КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» (у новій редакції) засновником Підприємства є Зміївська районна рада Харківської області. Метою діяльності Підприємства, зокрема, є здійснення господарської діяльності для забезпечення потреб споживачів у наданні житлово-комунальних послуг, виконання робіт, надання послуг, здійснення різних видів виробничої та підприємницької діяльності. Предметом діяльності Підприємства є надання (здійснення функцій виробника та виконавця) послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами (зокрема, вивезення побутових відходів), відведення та/або очищення стічних вод. Підприємство експлуатує системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, інфраструктуру для поводження з побутовими та безпечними відходами, відведення та/або очищення стічних вод та інші об'єкти, закріплені за Підприємством на праві господарського відання, відповідно до чинного законодавства України. Підприємство є комунальним унітарним підприємством та набуває прав юридичної особи з моменту державної реєстрації. Підприємство має відокремлене майно, самостійних баланс, розрахункові рахунки в установах банків, печатку, штамп, бланки зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, та може мати знак для товарів і послуг.

- (3) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ЗМІІВ – СЕРВІС» є суб'єктом господарювання.

2. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (4) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики встановлено наступне.

2.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (5) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

2.1.1. Суб'єкт господарювання

- (6) Об'єктом аналізу є КП «ЗМІІВ – СЕРВІС» - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (7) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

2.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (8) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (9) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

2.2.1.1 Споживчі характеристики

- (10) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

- (11) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

- (12) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.

- (13) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (до 07.08.2023 – Закон України України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення») централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (14) У відповідності до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (у редакції, що діяла до 07.08.2023) централізоване водовідведення – господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (15) Статтею 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (набрав чинності з 07.08.2023) визначено, що централізоване водовідведення – господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (16) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

2.2.1.2. Умови споживання

- (17) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг згідно зі статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (18) Таким чином, однією з головних умов споживання Послуг є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

2.2.1.3. Умови реалізації

- (19) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (20) КП «ЗМІВ – СЕРВІС» діє на підставі ліцензії, виданої розпорядженням Харківської обласної державної адміністрації від 03.11.2014 № 584 на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (21) Послуги надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесена до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (22) КП «ЗМІВ – СЕРВІС», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та відповідно внесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України www.amcu.gov.ua.
- (23) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

- (24) Виконавець послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачами договори відповідно до обраної моделі договірних відносин.

2.2.1.4. Ціна

- (25) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (26) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (27) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (28) Відповідно до інформації, наданої КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» листом від 16.12.2024 № 1083 (вх. від 16.12.2024 № 70-01/3322), рішенням виконавчого комітету Зміївської міської ради Харківської області від 26.10.2023 № 377 «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, що надаються Комунальним підприємством «Зміїв-сервіс» Зміївської міської ради Харківської області» та рішенням виконавчого комітету Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області від 17.01.2024 № 1 «Про встановлення комунальному підприємству «Зміїв-сервіс» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області тарифів на послуги з централізованого водопостачання, що надаються споживачам на території Слобожанської селищної ради» КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» встановлено тарифи у розмірі:

1) Централізоване водопостачання:

- для потреб населення - 28,54 грн. за 1 м.3 з ПДВ;
- для бюджетних установ - 33,27 грн. за 1 м.3 з ПДВ;
- для інших споживачів - 41,59 грн. за м.3 з ПДВ;
- для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення – 38,16 грн. за м.3 з ПДВ.

2) Централізоване водовідведення:

- для потреб населення - 29,22 грн. за 1 м.3 з ПДВ;
- для бюджетних установ - 35,04 грн. за 1 м.3 з ПДВ;
- для інших споживачів - 43,82 грн. за м.3 з ПДВ;
- для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення – 45,73 грн. за м.3 з ПДВ.

- (29) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення наразі є діючими.
- (30) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну таких послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на такі послуги затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.

- (31) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ЗМІВ – СЕРВІС».

2.2.1.5. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (32) Учасниками ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є:

- надавачі (виконавці) послуг – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
- споживачі послуг - фізичні особи та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2.3 Визначення товарних меж ринку

- (33) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (34) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;

подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (35) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (36) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (37) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

- (38) Ураховуючи, що необхідною умовою отримання послуги з централізованого водопостачання є приєднання водопровідних мереж об'єктів споживачів до систем водопостачання Підприємства, споживач за звичайних умов не може легко перейти від споживання цього товару до споживання іншого.

- (39) Отже, за показниками взаємозамінності, зокрема, за: подібністю призначення, споживчими властивостями, умовами використання, подібністю технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо, послуга з

централізованого водопостачання, що надається Підприємством, внаслідок технологічних особливостей її надання не має товарів замінників.

- (40) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (41) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (42) Характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (43) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних та каналізаційних мереж.
- (44) За інформацією, наданою КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» листом від 16.12.2024 № 1083 (вх. від 16.12.2024 № 70-01/3322) Підприємство здійснює діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах м. Зміїв, смт. Зідьки, с. Бірки, с-ща Вирішальний, с. Височинівка, с. Гайдари, с. Залізничні Бірки, с. Соколове, с. Чемужівка Зміївської територіальної громади Чугуївського району Харківської області, с. Лиман Слобожанської громади Чугуївського району Харківської області.
- (45) Згідно з рішенням II сесії Зміївської міської ради VII скликання від 24.12.2020 № 63-II- VII «Про зміну засновника, зміну назви та затвердження статуту (у новій редакції) комунального підприємства «Зміїв-сервіс» Зміївської районної ради Харківської області» та договором про закріплення майна, що перебуває у власності Зміївської територіальної громади в особі Зміївської міської ради, на праві господарського відання за КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» від 11.01.2021 Підприємству передано на баланс ряд об'єктів у сфері водопостачання та водовідведення з метою забезпечення їх належного утримання, ефективної експлуатації та надання Послуг.
- (46) Отже, територіальними (географічними) межами ринку Послуг є територія м. Зміїв, смт. Зідьки, с. Бірки, с-ща Вирішальний, с. Височинівка, с. Гайдари, с. Залізничні Бірки, с. Соколове, с. Чемужівка Зміївської територіальної громади Чугуївського району Харківської області, с. Лиман Слобожанської громади Чугуївського району Харківської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться на балансі КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС».

2.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (47) Відповідно до пункту 1.3. Методики, часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (48) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (49) Протягом 2022-2024 років КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» укладало договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які наразі є діючими, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договору або випадків зміни його умов).

- (50) Протягом 2022-2024 років та січня - лютого 2025 року КП «ЗМІВ – СЕРВІС» було єдиним суб'єктом господарювання, яке надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (51) Протягом 2022-2024 років, січня - лютого 2025 року склад продавців (виконавців) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не змінювався, тобто структура даного ринку є сталою.
- (52) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період 2022-2024 років та січень - лютий 2025 року, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

2.6 Визначення потенційних конкурентів

- (53) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (54) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (55) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання та водовідведенням є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (56) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що зазначені ринки є в стані природної монополії, конкуренція на них відсутня.

2.7 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (57) У пункті 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (58) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (59) Ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (60) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни

цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (61) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (62) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії, а КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» є суб'єктом природних монополій. При цьому, ведення господарської діяльності із надання Послуг потребує отримання ліцензії.
- (63) Окрім цього, основним бар'єром вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є обмеження, пов'язане з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання та водовідведення, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

2.8 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання

- (64) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.
- (65) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
 - а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (66) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (67) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС», яке є єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначених територіальних межах, встановлювати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (68) Таким чином, КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» протягом 2022-2024 років та станом на лютий 2025 року має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринках Послуг в межах території м. Зміїв, смт. Зідьки, с. Бірки, с-ща Вирішальний, с. Височинівка, с. Гайдари, с. Залізничні Бірки, с. Соколове, с. Чемужівка Зміївської територіальної громади Чугуївського району Харківської області, с. Лиман Слобожанської громади Чугуївського району Харківської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться на балансі КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС».

3. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (69) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (70) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
 - виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на

забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;

- індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;

- споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.

- (71) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема з централізованого водовідведення. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема централізованого водовідведення.
- (72) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (73) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (74) Відповідно до пунктів 1-8 частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
 - перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (75) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (76) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг.

- (77) Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укласти договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укласти із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (78) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водовідведення, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (79) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг, визначені Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - Правила), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690») із змінами (далі – Постанова № 690 (із змінами)). Цією ж постановою затверджені:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових мереж);
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (80) Згідно з пунктом 1 Правил ці правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (81) Відповідно до пункту 5 Правил послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (82) Згідно з пунктом 14 Правил надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

З пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка

сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором, або шляхом надсилання через Єдину платформу електронного повідомлення з пропозицією укласти електронний договір (офертою) (за наявності електронних кабінетів у споживача та виконавця).

Індивідуальний договір вважається укладеним із споживачем, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем.

Індивідуальний договір з власником індивідуальних (садибних) житлових будинків вважається укладеним, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуг такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги (фактичне виконання робіт із відключення будинку).

- (83) Фактом приєднання споживача до умов індивідуального договору (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема надання виконавцю підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка за надані послуги, факт отримання послуг, або надсилання через Єдину платформу електронного повідомлення про прийняття пропозиції укласти електронний договір (акцепт), наданої відповідно до вимог статей 10 та 11 Закону України «Про електронну комерцію» (за наявності електронних кабінетів у споживача та виконавця).
- (84) Відповідно до підпункту 5 пункту 50 Правил виконавець зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (85) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства надання житлово-комунальних послуг, зокрема послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виключно на договірних засадах. Окрім цього, договори про надання житлово-комунальних послуг, у тому числі послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення повинні відповідати типовим договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України. При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

4. ВИКЛАД ОБСТАВИН

- (86) За інформацією КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС», наданою листом від 16.12.2024 № 1083 (вх. від 16.12.2024 № 70-01/3322), загальна кількість споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством, станом на 01.11.2024 складає: 8980 споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (87) Відповідно до інформації КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС», наданої листом від 09.01.2025 № 25 (вх. від 13.01.2025 № 70-01/97) кількість договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладених зі споживачами у період 2021-2024 років складає:
 - з фізичними особами: 1927 шт.,
 - із суб'єктами господарювання: 1098 шт.
- (88) У період 2022 – 2024 років та станом на лютий 2025 року послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються Підприємством на підставі таких договорів:
 - Договору про надання послуг з централізованого водопостачання;

- Договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

- (89) Зазначеними листами КП «ЗМІВ – СЕРВІС» надало Відділенню вибірково копії чинних договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладених протягом 2022-2024 років із суб'єктами господарювання, які наразі є діючими. Перелік наданих КП «ЗМІВ – СЕРВІС» договорів наведений у таблиці № 1

Таблиця № 1

Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
01.07.2022 № 106	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.02.2023 № 30	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.03.2023 № 114	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.09.2023	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
11.09.2023	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.12.2023 № 131	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
29.12.2023 № 2081/03-40600-2023	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.01.2024 № 2/24	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
07.02.2024 № 5/24	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)
01.09.2024 № 10/24	Договір про надання послуг з централізованого водопостачання	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)

- (90) Відділенням проаналізовано умови вищезазначених договорів про надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладених КП «ЗМІВ – СЕРВІС» у період 2022-2024 років зі споживачами – суб'єктами господарювання та встановлено, що вони мають однаковий зміст, також те, що вони не відповідають Типовому договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (із змінами) (далі - Типовий договір 1).

- (91) Порівняльний аналіз договорів, укладених КП «ЗМІВ – СЕРВІС» зі споживачами - суб'єктами господарювання, з Типовим договором 1, наведено у таблиці № 2.

Таблиця № 2

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
Розділ «Предмет договору та перелік послуг» Пункт 1. До якості послуг встановлено такі вимоги: склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду; значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами та розміщуватися на: _____. (посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги) Критерієм якості послуг з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.	Не передбачено	Відсутність у договорах встановлених вимог щодо кількісних та якісних характеристик послуг може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді ненадання послуг / надання їх не в повному обсязі або надання неналежної якості
Розділ «Порядок надання та вимоги до якості послуг» Пункт 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем послуг аварійно-відновлювальних робіт може призвести як до безпідставного виникнення перерв у наданні послуг, так і до затягування виконавцем послуг на власний розсуд встановлених законодавством строків проведення цих робіт, через що, споживач може бути обмежений або

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
		позбавлений можливості отримання послуг.
Не передбачено	В договорах, укладених у період з 01.07.2022 по 01.12.2023 Пункт 2.2. Плата за надані послуги за наявності засобів обліку води справляється за їх показаннями згідно з пунктами 10-13 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води та водовідведення (далі- Правила) затверджені постановою КМУ від 21.08.2005 № 630 (із змінами)	Посилання у договорах на порядок оплати послуг, визначений Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води та водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2005 № 630, які втратили чинність 01.05.2022 на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2022 р. № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690», фактично призвело до невизначеності порядку оплати послуг за показаннями засобів обліку води
Розділ «Облік послуги» Пункт 13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку. Пункт 14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за	Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановлених періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності у зв'язку з його втратою, ремонтом або заміною може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді нарахування виконавцем послуг збільшеної плати за спожиті послуги та, відповідно, до його додаткових фінансових витрат.

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого. Пункт 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.		
Пункт 26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».	Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановленої підстави для не нарахування плати за послуги може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді безпідставного її нарахування, а отже до додаткових фінансових витрат споживачів
Розділ «Права і обов'язки сторін» Пункт 27. Споживач має право: 3) на відшкодування збитків,	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживача через звуження виконавцем послуг обсягу

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна); б) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт; 9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі; 11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детального розрахунку обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі); 12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов договору.		законодавчо встановлених прав споживача та власних обов'язків, що може мати наслідком недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків, сплати йому штрафів за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт, а також обмеження способів захисту порушених прав споживача,
Пункт 30. Виконавець зобов'язаний: 2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації); 3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі); 4) відшкодовувати збитки, завдані	Не передбачено	Звуження Підприємством своєї відповідальності, як виконавця послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, у вигляді неотримання послуг або їх отримання не в повному обсязі або неналежної якості, недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини; 9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у строк, встановлений договором, але не більше семи діб; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором; 12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини; 14) відшкодовувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі); 16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача;		споживачу збитків
Розділ «Відповідальність сторін за порушення умов договору» Пункт 32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в	В договорах, укладених Підприємством з 01.09.2024 Пункт 3.13. У разі	Не передбачене законодавством збільшення розміру пені в умовах договорів укладених Підприємством може

Умови Типового договору 1	Умови договорів, укладених Підприємством зі споживачами – суб'єктами господарювання	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
розмірі ____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.	несвоєчасного здійснення платежів за послуги споживач сплачує пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня, від несплаченої суми наданих послуг за кожен день прострочення виконання грошового зобов'язання.	призвести до неправомірного нарахування та стягнення пені і відповідно, до додаткових фінансових витрат споживача.

- (92) Таким чином, протягом 2022-2024 років КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» уклало договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, положення яких не відповідали умовам Типового договору 1, та могли призвести до ущемлення інтересів споживачів послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (93) Листом від 09.01.2025 № 25 (вх. від 13.01.2025 № 70-01/97) КП «ЗМІЇВ – СЕРВІС» вибірково надало копії договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від 18.10.2023 № 1991, від 02.12.2024 № 4843, від 06.12.2024 № 7737, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами), які наразі є чинними.
- (94) Аналізом даних договорів встановлено, що вони мають однаковий зміст, а також те, що їх положення не відповідають Типовому індивідуальному договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою КМУ № 690 (із змінами) (далі – Типовий договір 2). Порівняльний аналіз укладених Підприємством договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з Типовим договором 2 викладено у таблиці № 3.

Таблиця № 3

Умови Типового договору 2	Умови договорів, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
Розділ «Загальні положення» Пункт 7. Вимоги до якості послуги: 1) склад і якість питної води повинні відповідати вимогам	Не передбачено	Відсутність у договорах встановлених вимог щодо кількісних та якісних характеристик послуг може призвести до ущемлення

Умови Типового договору 2	Умови договорів, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
державних санітарних норм і правил на питну воду; 2) значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на _____. (посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги) Критерієм якості послуг з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.		інтересів споживачів у вигляді ненадання послуг / надання їх не в повному обсязі або надання неналежної якості
Розділ «Порядок надання та вимоги до якості послуг» Пункт 12. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем послуг аварійно-відновлювальних робіт може призвести як до безпідставного виникнення перерв у наданні послуг, так і до затягування виконавцем послуг на власний розсуд встановлених законодавством строків проведення цих робіт, через що, споживач може бути обмежений або позбавлений можливості отримання послуг.
Розділ «Облік послуг» Пункт 16. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: за даними електронного архіву - у разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; з дати, що настає за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку, - у разі	Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановлених періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності у зв'язку з його втратою, ремонтом або заміною може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді нарахування виконавцем

Умови Типового договору 2	Умови договорів, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
відсутності електронного архіву. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку. Пункт 17. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в усіх інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого. Пункт 18. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, проведенням перевірки засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.		послуг збільшеної плати за спожиті послуги та, відповідно, до його додаткових фінансових витрат.
Пункт 25. Виконавець здійснює	Не передбачено	Відсутність відповідних

Умови Типового договору 2	Умови договорів, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
обслуговування та заміну вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну перевірку засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла комерційного обліку, за рахунок плати за абонентське обслуговування. Пункт 26. Заміна і обслуговування, зокрема огляд, опломбування/ розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодична перевірка вузла (вузлів) розподільного обліку, здійснюються за рахунок споживача. Пункт 27. Виконавець повідомляє споживачу про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку не менше ніж за 15 днів у спосіб _____. (спосіб повідомлення зазначається виконавцем) Пункт 28. Перевірка засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла (вузлів) комерційного обліку, здійснюється відповідно до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 474 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 55, ст. 1803).		положень, передбачених Типовим договором 2, за певних умов може призвести до неузгодженості питань між виконавцем та споживачем щодо виконання та оплати послуг (робіт) з обслуговування та/або заміни вузла (вузлів) обліку, зокрема щодо огляду, опломбування / розпломбування, ремонту та періодичної перевірки засобу (засобів) вимірювальної техніки
Розділ «Права і обов'язки сторін» Пункт 42. Виконавець зобов'язаний: 2) вживати заходів до	Не передбачено	Звуження Підприємством своєї відповідальності, як виконавця послуг з централізованого

Умови Типового договору 2	Умови договорів, укладених Підприємством з фізичними особами (побутовими споживачами)	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації); 3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі); 4) подавати воду для протипожежних потреб; 9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), в строки, встановлені законодавством; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному цим договором; 12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини.		водопостачання та централізованого водовідведення, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, у вигляді неотримання послуг або їх отримання не в повному обсязі або неналежної якості, недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків

- (95) Таким чином, КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» протягом 2022 – 2024 років уклало з споживачами – фізичними особами (побутовими споживачами) договори, положення яких на момент їх укладання не відповідали Типовому договору 2 та могли призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (96) Зміст діючих Договорів, укладених КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» зі споживачами – суб'єктами господарювання та побутовими споживачами, звужує коло їх прав та власної відповідальності виконавця послуги з централізованого водопостачання за порушення умов цих договорів.
- (97) Таким чином, КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» виклавши умови договорів зі споживачами –

юридичними особами та фізичними особами, що є наразі діючими, у наведених у таблицях № 2 і 3 редакціях, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами), значно звузило коло прав споживачів, зокрема, щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, здійснення перерахунків плати за послуги, та власних обов'язків і відповідальності за порушення умов цих договорів

- (98) Зазначене звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (99) Відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України, яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважений ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (100) Статтею 184 Господарського кодексу України регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (101) З огляду на зазначене, КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» повинно було укласти договори зі споживачами – фізичними (побутовими споживачами) та юридичними особами відповідно до типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами), не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (102) Дії Підприємства, які полягають в укладенні протягом 2022-2024 років зі споживачами – суб'єктами господарювання та фізичними особами (побутовими споживачами) договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (що наразі є діючими), які не відповідали умовам типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.

5. НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ДІЙ КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС»

- (103) Унаслідок укладення Підприємством протягом 2022-2024 років із суб'єктами господарювання та фізичними особами (побутовими споживачами) договорів, що є наразі діючими, які на момент їх укладання не відповідали умовам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами), зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов договору, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (104) Таке зменшення прав споживача та обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг, отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також може призвести до неможливості отримання від виконавця послуги відшкодування за завдання збитки внаслідок неналежного надання або ненадання послуги.
- (105) Така поведінка КП «ЗМІЇВ-СЕРВІС» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з централізованого водопостачання.

- (106) З огляду на зазначене, за відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також за відсутності у споживачів альтернативи у виборі іншого надавача послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, КП «ЗМІВ-СЕРВІС» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не відповідають вимогам чинного законодавства та можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.

6. ВИСНОВКИ

- (107) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (108) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (109) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (110) Враховуючи наведене, дії КП «ЗМІВ-СЕРВІС», які полягають в укладанні протягом 2022-2024 років із суб'єктами господарювання та фізичними особами (побутовими споживачами) договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що наразі є діючими, які не відповідали умовам типових договорів, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), у редакції, яка діяла на момент їх укладання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (111) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.
- (112) Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ЗМІВ – СЕРВІС» ЗМІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи: *інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами (юридичними і фізичними особами) договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до вимог чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами);

- інформування споживачів (юридичних і фізичних (побутових споживачів) осіб), з якими укладені договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами).

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, **провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.**

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом **2-місячного строку з дня їх отримання** з наданням копій документів, що підтверджують виконання рекомендацій.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ